



Hvordan redde natur fra vindkraftanlegg?

Utbygging av vindkraft innebærer store arealinngrep. Veier og nye energianlegg har stått for mesteparten av reduksjonen av inngrepsfri natur i Norge de siste åra. Heldigvis har kommunepolitikerne fått makta til å si nei til naturødeleggende vindkraftanlegg!

Det er 65 vindkraftanlegg i Norge som har ført til at omtrent 450 km² natur har mistet status som inngrepsfri eller villmarkspreget. Anlegg bør kun bygges i industrialiserte områder, langs etablerte infrastrukturnettverk eller på andre arealer der naturverdiene allerede er sterkt forringet — ikke i uberørt natur. Utbyggingen av turbiner med omfattende infrastruktur som veinett og kraftlinjer fører til at store naturområder blir fragmentert og redusert, og at sårbare naturtyper forsvinner. Anleggene kan i tillegg utgjøre en fare for flere fuglearter.

Nei til naturødeleggende vindkraft

- Kampen mot klimaendringer og tapet av natur kan ikke settes opp mot hverandre — vi må finne løsninger som både stanser klimaendringene og tar vare på naturen.
- Energisparing er det tiltaket som kan gjennomføres raskest, uten konflikt og naturinngrep, for å sikre mer energi.
- Ni av ti trua arter er trua av arealendringer, som bygging av nye vindkraftanlegg.

Slik kan kommunen redde natur fra nye vindkraftanlegg

TIPS 1: TØRRE Å SI NEI

Hovedregelen er at det ikke kan bygges nye vindkraftanlegg uten kommunalt samtykke. Systemet er i endring etter mange protester relatert til overkjøring av det lokale selvstyret. Avsetting av areal til vindkraftanlegg innlemmes i plan- og bygningsloven i løpet av sommeren 2023. Lovendringen gir kommunen større påvirkningsmulighet som planmyndighet fordi kommunepolitikerne gis makt til å si nei til naturødeleggende vindkraftprosjekter helt fram til konsesjonen har blitt gitt. Med de nye lovendringene er det kommunestyret som bestemmer hvilke arealer som eventuelt skal settes av til vindkraftanlegg gjennom en reguleringsplan, og konsesjon kan ikke gis før tiltaket er planavklart etter plan- og bygningsloven. Dette åpner opp for at kommunepolitikerne kan velge å ikke sette av arealer til vindkraft dersom de ikke ønsker nye vindkraftanlegg i sin kommune.

TIPS 2: TØRRE Å TA STYRING

Vær på ballen og sørg for en grundig kartlegging av kommunens grå og forringa arealer som er egnet for vindturbi-

ner. Det er en fordel at kommunen stiller godt forberedt. Hvis vindkraftutbyggere tar kontakt med et ønske om å bygge nye vindkraftanlegg på kommunens areal, kan vi lett henvise til de disponible områdene der en slik utbygging ikke vil føre til naturødeleggelse.

TIPS 3: HØRINGSINNSPILL OG KLAGE-RETT

Kommunen kan komme med flere innspill underveis i konsesjonsprosessen:

1. Til utbyggers tidlige varsling av et planlagt prosjekt (melding) og forslag til konsekvensutredning, med seks ukers frist for å komme med innspill.

2. Til den gjennomførte konsekvensutredningen (sjekk om den er god nok!) og konsesjonssøknaden fra utbygger.

3. Når NVE har fattet et konsesjonsvedtak i saken (gitt sitt ja eller nei), er det mulig å klage på vedtaket. Klagen fører til at vedtaket endres, oppheves eller opprettholdes og sendes til Olje- og energidepartementet (OED) for behandling.

4. Til detaljplanen for anlegget (tidligere kalt MTA, miljø-, transport- og anleggsplan). Her er det krav fra NVE om at kommunen skal involveres.

5. NVEs vedtak om detaljplan kan også påklages.

Les mer:

Naturvernforbundets veileder (2023): [Slik kan kommunepolitikere redde norsk natur!](#)

Norges vassdrags- og energidirektorat: [Konsesjonsbehandling av vindkraftverk på land - NVE](#)

Naturvernforbundet (2023): [Veileder solenergi - Grunnlag for uttalelser til solenergianlegg](#)